

Лебедєва Світлана Леонідівна

старша викладачка кафедри філології та перекладу

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

ФЕНОМЕН ХЕДЖУВАННЯ В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ НАУКОВОМУ ТЕКСТІ

Актуальний етап формування знаннєвого суспільства (англ. knowledge society) вирізняється стрімким зростанням обсягу інформації, що значною мірою стимулюється розвитком комп'ютерно-опосередкованої комунікації (англ. СМС). Науково-дослідна діяльність як продукування нових знань, передбачає пошук та аналіз великих масивів інформації для обґрунтування гіпотези науковця. Автор наукової студії стоїть перед необхідністю довести науковій спільноті істинність свого припущення, вибудовуючи, зокрема, коректний й ефективний науковий дискурс.

Інтеграція українських вчених у міжнародне наукове середовище, розширення співпраці із закордонними часописами, спільна науково-дослідна діяльність передбачає презентацію досягнень у відповідній формі, включно з використанням елементів хеджування. Результати досліджень можуть не завжди виправдовувати очікування або мати обмежену релевантність. З іншого боку, зайва ультимативність і прямолінійність не налаштовує на конструктивну взаємодію з читачем наукової студії.

Хеджування як лінгвістичний механізм наукового твору пропонуємо визначати як спосіб функціонування наукового тексту з використанням певних лінгвістичних засобів, які дають змогу висловлювати різні ступені категоричності в інтерпретації результатів дослідження.

Використання лінгвістичного хеджування є засобом комунікації науковців як «для соціального творення знань, так і для побудови їхніх дисциплінарних світів» (Hyland, 1998, 349).

Використання хеджів демонструє ступінь незаперечності результатів дослідження на думку вченого і сприяє створенню більш скрупульозних і точних наукових текстів, інформуючи читача про можливі обмеження в зборі, аналізі або інтерпретації підсумків студії, не нав'язуючи авторської думки. Наукові ідеї можуть потребувати подальшого розвитку, додаткового вивчення. У цьому разі хеджована лексика вказує на перспективу подальшої роботи.

Позірна смислова невизначеність дає змогу підкреслити обмежені можливості об'єктивності дослідження, відкрити природу доказової бази, а також підкреслити авторське бачення трактування теми. Хеджована лексика допомагає створювати нейтральний тон висловлювання для того, щоби формулювання не породжували версії дійсності або двозначності (Douglas, 2018, 1). Уникнення категоричності твердження залишає відкритою дискусію та констатує можливу подальшу корекцію висновків залежно від нових даних чи обставин. Стратегія хеджування гармонізує міжособистісну мовленнєву інтеракцію (Aksiutina, 2021, 9).

Одним із найбільш використовуваних лексичних засобів зниження інтенсивності висловлювання є застосування модальних дієслів *may*, *can*, *will*, *shall*. Слід зазначити, що більш характерними для академічного дискурсу є їхні форми *might*, *could*, *would*, *should*. Це дає змогу уникати зайвої безапеляційності, спонукає до подальшої дискусії та передбачає можливість поглиблення дослідження.

Послаблення категоричності висловлювання може досягатися шляхом використання пом'якшувальних лексичних засобів, таких як дієслова (*believe*,

consider, appear, indicate, suppose, seem, estimate, tend, propose), іменники (*claim, approximation, suggestion, indication, assumption, implication, possibility, average*), прикметники (*certain, possible, consistent, broad, probable, common*), прислівники (*relatively, presumably, unlikely, quite, usually, apparently, maybe, apparently, often*).

Вставні конструкції також є досить поширеним засобом лексичного хеджування. Наприклад, *of particular importance, loosely speaking, according to estimates, as far as, it is our view, the fact that* тощо.

Використання хеджованої лексики розширює інтерпретаційний потенціал наукового дискурсу. Стратегія використання засобів для мітигації висловлювання сприяє ефективній комунікації, конструктивній взаємодії та позитивній співпраці автора наукового твору і читача. Врахування особливостей хеджування дає змогу підкреслити діалектичність дослідження та об'єктивне тлумачення зібраних даних. Суттєвим чинником є можливість отримати відгук аудиторії, створювати тексти, які відповідають стандартам комунікації міжнародної наукової спільноти, а також підвищити ймовірність публікації в закордонному часописі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Aksiutina, T. (2021). Hedging and its linguistic manifestation in spoken and written discourse: corpus research. *Anglistics and Americanistics*, 1(18), 4–10. <https://doi.org/https://doi.org/10.15421/382101>
2. Douglas, E. Ott. (2018). Hedging, Weasel Words, and Truthiness in Scientific Writing. *Journal of the Society of Laparoendoscopic Surgeons*, 22(4), e2018.00063. <https://doi.org/10.4293/JSLS.2018.00063>
3. Hyland, K. (1998). Boosting, hedging and the negotiation of academic knowledge. *Text & Talk*, 18(3), 349–382. <https://doi.org/10.1515/text.1.1998.18.3.349>